

Arbetsliv

S3C-fortsättare (dag)

Maria behöver ett jobb

Maria söker jobb. Förut jobbade hon **heltid** på ett **företag**, men eftersom företaget **gick i konkurs** kunde hon inte **fortsätta** jobba där. Maria har varit **arbetslös** i en månad nu och lever på a-kassa. När Maria arbetade heltid betalade hon en avgift till arbetslöshetskassan varje månad. Så nu när hon inte har ett arbete får hon en **ersättning** varje månad. Varje dag går Maria till Arbetsförmedlingen och **kollar** om det finns nya jobb på **platsbanken**.

Maria är ekonom och har lång **erfarenhet** av sitt **yrke**. Hon gillar att arbeta med siffror. Hon vill ha **fasta** arbetstider. Eftersom Maria är **ensamstående mamma** kan hon inte jobba helger. Hon måste vara hemma med barnen på helgerna.

Det är svårt att hitta ett jobb som passar, tycker Maria. Många **arbetsgivare** vill **anställa** personer, som kan jobba helg och ibland även kvällar. Men Maria **ger inte upp**. En dag går hon, **som vanligt**, till arbetsförmedlingen och kollar om det har kommit några nya jobb. **Hon slår på datorn** och hittar en ny jobbbannons. Maria läser jobbbannonsen och tycker att den ser intressant ut. Det är ett klädföretag som söker en ekonomiassistent.

Maria vet att hon har högre kvalifikationer än vad arbetet **kräver**, men eftersom hon behöver ett jobb så tänker hon ändå söka det. Maria skriver ett CV och ett personligt brev och skickar till företaget. Efter en vecka ringer företaget till henne och frågar om hon kan komma på intervju. Maria blir förstas jätteglad och de **bestämmer** datum och tid. Nu måste hon **förbereda sig**. Hon måste kunna svara på alla frågor och ge ett bra **intryck**.

Klädföretaget Din stil söker ny ekonomiassistent

Vi söker dig som har lång erfarenhet av att arbeta med ekonomi.

Företaget växer och vi behöver därför anställa flera personer. Vi söker dig som kan jobba heltid och tycker om att ha fasta arbetstider. Skicka ditt CV och ett personligt brev till:

Din stil, Stjärngatan 45 A, 115 17 Stockholm

Sista ansökningsdag är 25 maj.

Välkommen med din ansökan.

Läsförståelse

Rätt eller fel?

	Rätt	Fel
1. Maria ville inte fortsätta med sitt gamla jobb.		
2. Maria får pengar från a-kassan varje månad.		
3. Maria går till Arbetsförmedlingen varje dag.		
4. Maria har inga problem med att jobba fredagskvällar.		
5. Maria är överkvalificerad för arbetet som ekonomiassistent.		
6. Maria gör sig redo för intervjun.		

Diskutera

1. Att söka jobb och arbetslöshet

- Har du någon gång sökt jobb? Hur gjorde du då?
- Vad tycker du är det svåraste med att söka jobb?
- Känner du någon som har varit arbetslös? Hur påverkade det personen?

2. Balans mellan jobb och familj

- Vad tycker du är viktigt att tänka på när man har både arbete och barn?
- Har du eller någon som du känner behövt välja ett jobb som passar familjen? Hur löste ni det?
- Hur ser du på arbetstider som inkluderar kvällar och helger? Skulle det fungera för dig?

3. Drömmar och kompromisser

- Maria är överkvalificerad för jobbet som ekonomiassistent men söker det ändå. Vad tycker du om att tacka ja till ett jobb som inte motsvarar din utbildning?
- Skulle du kunna tänka dig att göra samma sak om du behövde? Varför eller varför inte?
- Vad är ditt drömjobb och varför?

Maria går på anställningsintervju

Det är _____ och Maria sitter på _____. Hon är ____ till en jobbintervju. Maria _____ arbetsintervjuer är **jobbiga**, _____ man får så många _____ frågor att _____. Hon **känner sig** lite nervös. Men hon har förberett _____ och hon hoppas att det _____ gå bra. Maria **kommer i tid**. Hon är alltid **punktlig**. Hon _____ och väntar _____ receptionen. Efter tio minuter kommer en man. Han _____ och **hälsar Maria välkommen**. De går till ett _____ men _____ rum och sätter sig. Mannen börjar prata.

Alex: Välkommen till oss! Du får **berätta** lite om dig själv.

Maria: Tack! Jag heter Maria Andersson och har _____ i ekonomi. Jag är ensamstående mamma och har två barn. Mitt förra jobb var på ett _____. Jag arbetade som _____ där och trivdes jättebra. Men företaget gick i konkurs, så jag kunde inte fortsätta arbeta där.

Alex: Varför vill du jobba hos oss?

Maria: Jag _____ att arbeta på stora och **kända** företag. Det gör mig **trygg**. Jag gillar _____ att arbeta med nya **utmaningar**. Jag tycker att det **utvecklar** mig _____ person.

Alex: Vilka är dina starka **sidor**? Vilka är dina positiva **egenskaper**?

Maria: Jag är mycket noggrann i mitt arbete. Jag fokuserar på arbetet

till 100 % (procent). Jag är punktlig och social.

Alex: Vilka är dina svaga sidor? Vilka är dina negativa egenskaper?

Maria: Jag har svårt att säga nej. Ibland arbetar jag för mycket och **glömmer mig själv**.

Alex: Okej, Maria! Jag har fått en bra bild av dig. Vi återkommer till dig om en vecka. Tack för att du kom ____.

Maria: _____! Jag ser fram emot ert svar. Hej då!

Alex: Hej då!

Maria går ut. Hon _____ **nöjd**. Hon tror att hon svarade bra på alla frågor. Hon tycker att intervjun inte var så _____. Hon _____ igen ____ allt hon har sagt och hon känner sig nöjd. Nu hoppas hon på det bästa.

Efter en vecka ringer Alex till Maria och **meddelar** att hon får jobbet och att hon kan _____ redan nästa dag.

Personliga egenskaper

Adjektiv	Översättning	Adjektiv	Förklaring
lugn		punktlig	
tålmodig		otålig	
vänlig		omtänksam	
hjälpssam		öppen	
obeslutsam		social	
ärlig		bestämd	
smart		nyfiken	
impulsiv		seriös	
målmedveten		eftertänksam	
realistisk		kreativ	
snabblärd		flexibel	
positiv		snabbtänkt	
självständig		stark	
stresstålig		samarbetsvillig	
ansvarsfull		stresskänslig	
effektiv		försiktig	
noggrann		ordningsam	
aktiv		slarvig	
ambitiös		lat	
blyg		envis	

Vilka egenskaper har personerna

1. Fyll i egenskapen som du tycker passar bäst in för att beskriva personen!

- a. Mikael säger alltid vad han tycker och han ljugar aldrig. Han är _____.
- b. När Maria har bestämt sig för något ska hon göra det. Då lyssnar hon inte på andra. Hon är _____.
- c. Robin pratar oftast inte så mycket när han träffar nya människor. Han är _____.
- d. Sandra kan jobba snabbt. Hon gör många saker på kort tid, men utan att vara slarvig. Sandra är _____.
- e. Ida är bra på att komma på idéer och lösningar på problem snabbt. Hon är _____.
- f. Robert kommer alltid i tid till jobbet. Han är _____.
- g. Johnny orkar oftast inte göra läxor. Han orkar inte heller städa eller laga mat, utan han ligger mest i soffan och tittar på TV. Han är _____.
- h. Linnea vill alltid att hennes arbete ska vara perfekt och hon tycker att alla detaljer är viktiga. Hon är _____.
- i. Johan är lugn även när det är stressigt på jobbet. Han är _____.
- j. Felicia vill tänka länge innan hon bestämmer sig för något. Hon är _____.

- k. Annika är bra på att lära sig nya saker snabbt. Hon är _____.
- l. Leif vill veta mycket om olika saker, så han ställer ofta många frågor. Han vill också gärna höra vad andra personer pratar om. Han är _____.
- m. Rolf gillar att träffa nya människor. Han är _____.
- n. Anna-Karin behöver inte någon hjälp från någon annan, utan hon klarar sitt arbete själv. Hon är _____.
- o. Stina tar ansvar för sina studier, så hon gör alltid sina läxor och lämnar in dem till läraren i tid. Hon är _____.
- p. Pelle tycker om att hjälpa andra. Han är _____.
- q. Linnea har svårt att bestämma sig och hon ändrar sig mycket efter att hon har bestämt sig. Hon är _____.

2. Läs texterna om Ellinor, Linus och Kajsa. Vilka egenskaper har de? Vilka egenskaper har de inte?

Ellinor

Ellinor tycker om att träffa nya människor och prata mycket och gärna med alla människor. Men hon träffar dem inte hemma eftersom det ligger klädet överallt på golvet och i köket finns massor av smutsig disk. När hon kommer hem från universitetet slänger hon alltid sin jacka på golvet. Vilka egenskaper har Ellinor? Vilka egenskaper har hon inte?

Linus

Linus gillar att träffa nya människor och han är bra på att jobba i grupp. Han tycker också att det är viktigt att resultatet på hans arbete blir bra. Det är viktigt för Linus att ha en lugn arbetsplats eftersom han mår dåligt när det blir stressigt. Vilka egenskaper har Linus? Vilka egenskaper har han inte?

Kajsa

Kajsa har många vänner och träffar dem ofta. Hon ser alltid de bra sakerna i livet och fokuserar inte alls på det dåliga. Men hon orkar inte vänta länge på saker. Hon tänker inte så mycket innan hon bestämmer sig för något, så ibland kan hon ångra sig. Till exempel köpte hon en hund en gång eftersom hon trodde att det skulle vara lätt att ta hand om en hund. Men efter några veckor märkte hon att det inte alls var så lätt som hon trodde. Då gav hon bort hunden till några vänner som bodde på landet. Vilka egenskaper har Kajsa? Vilka egenskaper har hon inte?

Ordlista - Duktig storasyster eller rolig lillebror

Svenska	Ditt språk
en chef	
hoppar fallskärm	
det beror på	
en uppfostran	
ambitiös	
tar ansvar	
passar	
ansvarsfull	
noggrann	
en sjuksköterska	
en revisor	
ett äventyr	
en uppväxt	
spännande	
utomlands	
charmig	
konstnärlig	
en brandman	
flexibel	
växlar	
en jurist	
en diplomat	
ungefär	

en egenskap	
organiserar	
är rädd för	
bråkar	
delar med sig	
samarbetar	
ett krav	
gör karriär	
framgångsrik	
ett eget företag	
en idrottare	
ett lag	
påverkar	
en kombination	
överraskad	

Svara på frågorna

1. Varför är storsyskon ofta ansvarsfulla?

2. Vilka yrken väljer storsyskon?

3. Hur är en typisk lillebror eller lillasyster?

4. Vilka yrken passar en lillebror eller lillasyster?

5. Varför är mellanbarn flexibla och diplomatiska?

6. Varför tycker endabarn inte om att samarbeta?

7. Varför gör endabarn ofta karriär?

8. Vilka sporter passar endabarn?

9. Vilken partner passar en storsyster bäst ihop med?

Berätta för varandra

1. Hur många syskon har du?
Har du yngre eller äldre syskon?
Berätta om dina syskon.
2. Vilka fördelar och nackdelar finns det med att ha många syskon?
Vilka fördelar och nackdelar finns det med att inte ha några syskon?
3. En storebror passar bäst som partner till en lillasyster. Vilken partner passar bäst till ett mellanbarn, tror du?
4. Hur många år ska det vara mellan två syskon för att de ska få en bra relation, tycker du?

Ordlista: Ett svårt val

Svenska	Ditt språk
att sträcka på sig	
att se fram emot	
ett drömjobb	
egentligen	
ett arbetspass	
dessutom	
ett ob-tillägg	
att fundera	
besvikna	
å andra sidan	
en timvikarie	
att våga	
att tacka nej	

Ett svårt val

Klockan är fem på fredagskvällen. Kalle sitter i kassan på ICA. Det är mycket folk i butiken. Kalle sträcker på sig. Han har lite ont i ryggen och axlarna. Han ska snart gå på rast.

Kalle tänker på helgen. Han ska vara ledig och träffa sina vänner Nils och Rut. De ska åka och fiska. Han ser fram emot det.

Kalle slutade gymnasiet för ett år sedan och det här är hans första jobb. Det är inte Kalles drömjobb. Egentligen vill han jobba som bilmekaniker. Han gick fordonsprogrammet på gymnasiet. Han har sökt många jobb men han har inte ens fått komma på en intervju. Det är hög arbetslöshet nu. Många av Kalles kompisar har inget jobb och de bor fortfarande hemma. Kalle har i alla fall ett jobb och kan betala sin hyra.

Kalles chef kommer förbi. "Sara har blivit sjuk. Kan du ta hennes arbetspass i helgen?"

Kalle brukar tacka ja direkt när han får chans att jobba. På helgen får han dessutom ob-tillägg. Då får han mer i lön. Nu står Kalle tyst och funderar. Han behöver pengarna men den här helgen har han planer. Han vill gärna träffa sina vänner. De blir också besvikna om han inte kan ses. Å andra sidan är han bara timvikarie och har ingen fast tjänst. Vågar han tacka nej? Hans chef slutar kanske fråga om han kan jobba. Vad ska han svara?

Diskutera

1. Vad ska Kalle göra, tycker du?
2. Berätta om ett jobb som du har eller har haft. Du kan berätta om:
 - a. dina arbetsuppgifter
 - b. dina arbetstider
 - c. dina arbetskompisar
3. Har du något drömjobb? Berätta!
 - a. Vad behöver du göra för att få ditt drömjobb? Behöver du till exempel gå någon utbildning?

Hörförståelse

Du kommer att få lyssna på fem olika samtal där Kalle pratar om sitt jobb. Du får lyssna två gånger. Svara sedan på frågan. Sätt ett kryss vid rätt alternativ.

Fråga 1

När ska Kalle arbeta?

- ☐ på onsdag kl. 07–09
- ☐ på tisdag kl. 19–21
- ☐ på onsdag kl. 19–22

Fråga 2

Vad pratar Sara och Kalle om?

- ☐ sina helgplaner
- ☐ om Saras syster
- ☐ om jobbet

Fråga 3

Vad är bra med Kalles jobb?

- ☐ arbetskamraterna
- ☐ arbetstiderna
- ☐ lönen

Fråga 4

Vad är inte bra med Kalles jobb?

- ☐ kollegorna
- ☐ arbetstiderna
- ☐ lönen

Fråga 5

Vad pratar de om?

- ☐ en jobbintervju
- ☐ löner
- ☐ utbildningar

Innan du skriver

1. Läs texten. Vad är det för typ av text?
2. Texten har olika delar: namn/företag, hälsningsfras, formell presentation, berätta om erfarenhet, berätta om dig själv, formell avslutning, formell hälsningsfras och kontaktuppgifter. Vad står det i de olika delarna?
3. Vem har skrivit texten? Varför är den skriven? Vem ska läsa texten?

Ido vill söka en tjänst som butiksbiträde i en mataffär.

Hon skriver en jobbsökan till butiken.

Namn/Företag	Solbacka livs
Hälsningsfras	Hej,
Formell presentation	Mitt namn är Ido Mohamed. Jag är 22 år och bor i Bromma. Jag är intresserad av tjänsten som butiksbiträde i er mataffär.
Berätta om erfarenhet	Just nu studerar jag sfi. Jag är snart klar med min utbildning i svenska. I mitt hemland Somalia gick jag 8 år i grundskolan. Jag arbetade sedan i en affär i Somalia, så jag har erfarenhet av att arbeta i en butik och ta emot kunder.
Berätta om dig själv	Jag tror att jag skulle passa som butiksbiträde för jag är social och tycker om att arbeta med människor. Jag är också ansvarstagande och punktlig.
Formell avslutning	Jag hoppas att jag får en chans att berätta mer om mig själv på en intervju.
Formell hälsningsfras	Med vänliga hälsningar, Ido Mohamed
Kontaktuppgifter	ido.mohamed@mail.com 070 09 99 99

Till Ulf Green, Hyr Hem

Örebro 2010-05-09

Serviceinriktad vaktmästare

Ett trasigt dörrhandtag, en kedja som hoppat ur eller en glasruta som har haft närkontakt med en fotboll – jag fixar det!

Jag är en händig tjej på 22 år som är intresserad av jobbet som vaktmästare på bostadsbolaget Hyr Hem. Jag såg annonsen i Arbetsförmedlingens platsbank.

På gymnasiet gick jag byggprogrammet och har sedan gått en maskinteknisk utbildning. Det var två intensiva kurser där jag lärde mig det mesta om hur man snabbt hanterar alla möjliga tekniska uppgifter.

Jag har även erfarenhet av service. I arbetet som servitris fick jag kunskaper som även en vaktmästare behöver. Jag lärde mig till exempel att hantera kundkontakter och att sprida lite extra glädje. Mina sociala förmågor har utvecklats ännu mer under mina långa resor till Indien och Sri Lanka. Att möta människor och praktiska utmaningar är det bästa jag vet!

Mitt CV är bifogat i det här brevet. Prata gärna med mina referenser! Ni hittar dem längst ner i mitt CV.

Maja Andersson

070-000 00 00

mail@gmail.com

Till: Rektor Hans Vilmerzon

Göteborg 2010-06-09

Lärare med passion för språk

Mina första två år i Sverige tillbringade jag på SFI. Jag är mycket intresserad av språk och att lära mig svenska var en rolig utmaning. Men under SFI märkte jag också att det var så enkelt för vissa elever medan andra elever fick arbeta jättehårt och det fascinerade mig. Jag kände att jag ville veta mer om pedagogik och språkinläring, så jag började studera på universitetet.

Nu är jag 47 år och jag kom till Sverige från Iran för 16 år sedan. Jag har arbetat som gymnasielärare på deltid i fem år och jag trivs väldigt bra med mitt arbete. Men nu när min yngsta son har börjat skolan vill jag arbeta mer. Därför söker jag heltidstjänsten som svensklärare på Jakobskolan.

Min familj består av mig, min fru och våra tre barn. Vi bor i ett radhus i Lerum. På helgerna åker vi ofta till vår sommarstuga där vi kopplar av, fiskar och går i skogen.

Som person är jag social och kreativ. Min största passion är att se mina elever växa och utvecklas. Det är fantastiskt att se mina elever skriva en rapport eller hålla ett tal för första gången. Språket är nyckeln till så mycket i livet och mitt mål är att alla elever som kommer in i mitt klassrum ska få tillgång till den här nyckeln.

Vänliga hälsningar

Reza Hussein

070-000 00 00

mail@gmail.com

Skrivuppgift

Skriv ett eget personligt brev för att ansöka till ett jobb som du vill ha.

Titta gärna på sida 20 så att du har med alla delar.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ETT CV...

- ger du till en arbetsgivare när du söker ett jobb.
- är en lista på saker du kan.
- har en rubrik: CV eller Curriculum vitae.
- innehåller dina kontaktuppgifter.
- innehåller uppgifter om din arbetslivserfarenhet.
- innehåller uppgifter om din utbildning.
- innehåller ofta uppgifter om dina språkkunskaper.
- innehåller ofta uppgifter om dina datorkunskaper.
- innehåller ofta referenser.
- innehåller ibland ett foto på dig.

Amalia Jönsson

Grundskollärare

Grundskolelärare med fokus på **årskurs 4–6**, söker nya utmaningar efter examen. Brinner för kunskap och att undervisa. Avslutade min VFU med en teckning från eleverna "Du var den bästa läraren", något jag bär med mig in i arbetslivet.

KONTAKTINFORMATION

070 123 45 67

Amalia.jonsson@gmail.com

Strandvägen 1, Malmö

Behörighet

Behörig lärare inom:

- Svenska
- Engelska
- Matte
- SO

Referenser

Lämnas på begäran.

ARBETSLIVSERFARENHET

Solstrålens grundskola, Göteborg

Lärare (VFU)

Mar 2017 - Nuvarande

Under min VFU undervisade jag främst inom svenska, men även resterande ämnen som jag har behörighet i (engelska, matte och SO).

Novaskolan, Lerum

Fritidspedagog

Maj 2016 – Sept 2016

Vikarierade som fritidspedagog under sommarlovet. Det passade mig perfekt, men jag brinner för att undervisa i klassrummet.

Utbildning

Grundlärarprogrammet

Göteborgs Universitet

2013 – 2017

Grundskollärare årskurs 4–6. Behörig inom svenska, engelska, matte och SO.

Samhällsprogrammet / beteendevetenskap

JENSEN gymnasium, Göteborg

2009 – 2012

Samhällsprogrammet med inriktning på Beteendevetenskap.

Fördjupade kunskaper inom människors beteende, utveckling och samspel

Vem anställer ni?

Du och en kollega är chefer på ett hotell i centrala Göteborg. Ni har en receptionist som heter Katarina och som ska gå i pension. Därför behöver ni en ny receptionist som ska ersätta Katarina. Ni har lagt upp en annons på Arbetsförmedlingens hemsida som ser ut såhär:

Receptionist till Folkhotellet i Göteborg

Folkhotellet söker en receptionist som ska ta hand om rumsbokningar, sköta betalningar och fakturor, svara i telefon, bemöta hotellgäster samt övervaka trivseln i foajén. Du som söker bör vara flexibel, stresstålig och kunna ha många bollar i luften. Eftersom det är du som är vårt ansikte utåt är det mycket viktigt att du är serviceinriktad. Vi har krav på datavana, goda kunskaper i svenska och engelska samt ett års erfarenhet inom servicebranschen. Ytterligare språkkunskaper är meriterande. Eftersom du kommer att jobba tätt ihop med kollegorna i ditt team lägger vi stor vikt vid personlig lämplighet. Tjänsten är en tillsvidareanställning på deltid, men arbetstiden kan diskuteras.

31 sökande har svarat på er annons och ni har valt ut fyra personer att kalla till intervju. Följande framgår av deras CV och personliga brev.

Veronika 40 år

Hon har jobbat som receptionist på ett annat hotell i Göteborg i sex år och hon har dessutom varit aktiv inom fackföreningar. Hon har också läst några datakurser på Komvux på kvällarna. Det senaste halvåret har hon varit sjukskriven men nu ska hon börja jobba igen. När hon var yngre jobbade hon som au-pair i USA i två år. Hon är gift och har en dotter som är 15 år. Hon vill jobba heltid.

Anna 32 år

Hon har jobbat hos er som hotellbiträde tidigare och ni trivdes bra med henne. Hon sa upp sig efter sin föräldraledighet för att läsa engelska och sedan läste hon en hotell- och restaurangutbildning på Yrkeshögskolan. Nu har hon ett vikariat på ett litet hotell i närheten, men vill gärna ha fast anställning och jobba deltid. Hennes barn är fyra och nio år gamla.

Oscar 24 år

Han har precis avslutat sin utbildning inom företagsekonomi vid Göteborgs universitet. Han har också läst några kurser i engelska och datorkunskap. Han har jättebra betyg. Han har jobbat som personlig assistent parallellt med utbildningen. Han känner er andra receptionist Molly och Molly säger att han är mycket pålitlig, snabblärd och trevlig att jobba med. Han är också ordförande i en fotbollsförening. Han vill gärna jobba heltid.

Zoran 51 år

Han arbetade som receptionist på ett hotell i sitt hemland Serbien i 15 år. De sista fyra åren var han dessutom gruppchef för en del av personalen på hotellet. Han kom till Sverige för sex år sedan och har då läst SFI, SVA 1, 2 och 3 samt data. Han talar fyra språk, inklusive engelska, och har ett stort internationellt kontaktnät. Han är fränskild och har två vuxna barn som bor kvar i Serbien. Han vill gärna jobba deltid.

Diskutera!

Vem anställer ni och varför?

Hörförståelse

Du kommer att få lyssna på en intervju för ett jobb som lärare. Du får lyssna två gånger. Svara sedan på frågan. Sätt ett kryss vid rätt alternativ.

Fråga 1

Vilken arbetslivserfarenhet har Lisa?

- ☐ Hon har ingen erfarenhet.
- ☐ Hon har varit vikarie på olika skolor.
- ☐ Hon har haft en fast tjänst på Nybodaskolan.

Fråga 2

Varför har Lisa sökt jobbet på skolan?

- ☐ Hon tycker om deras arbetssätt.
- ☐ Hon får undervisa i sina ämnen.
- ☐ Hon känner lärarna i arbetslaget.

Fråga 3

Vad är Lisa bra på?

- ☐ Hon kan motivera eleverna.
- ☐ Hon är duktig på sina ämnen.
- ☐ Hon är bra på att planera.

Fråga 4

Hur många veckors semester är det?

- ☐ fyra
- ☐ fem
- ☐ nio

Fråga 5

När får Lisa besked om hon har fått jobbet?

- ☐ den här veckan
- ☐ nästa vecka
- ☐ om tre veckor

Anställningsintervju

Före intervjun är det bra om man:

- tar reda på fakta om arbetsgivaren.
- skriver ner frågor som arbetsgivaren kan ställa och svarar på dem.
- övar på hissamtal.

Vanliga frågor på en anställningsintervju

- Kan du berätta lite om dig själv?
- Varför vill du jobba just hos oss?
- När du jobbade som... Vilka arbetsuppgifter hade du?
- Varför tycker du att vi ska välja dig för den här tjänsten?
- Hur är du som person?
- Har du några sidor som du är mindre nöjd med? / Har du sidor som du skulle vilja utveckla?
- Är det något som du skulle vilja utveckla?
- Vad gör du på din fritid? / Vad gör du när du är ledig?

Kan du berätta lite om dig själv?

Ja, jag kommer från....

Jag har jobbat som....

Jag är utbildad som.....

Varför vill du jobba just hos oss?

Jag gillar att...

Jag brinner för...

Jag gillar ert företag eftersom...

Jag har alltid varit intresserad av...

Jag tror att jag kan bidra till...

När du jobbade som... Vilka arbetsuppgifter hade du?

Jag + verb

Jag jobbade med...

Jag hade ansvar för...

Jag brukade ...

Varför ska vi välja dig?

Jag tror att jag passar för det här jobbet därför att...

Jag tror att jag har...

Jag tror att jag kan bidra med...

Hur är du som person?

Jag är + adjektiv (personliga egenskaper)

En del personer säger att jag är....

Jag tror att jag är ganska...

Jag har lätt för att.....

Jag är van vid att...

Är det något som du skulle vilja utveckla?

Mitt språk, såklart.

Något som jag vill utveckla är...

Vad gör du på din fritid? / Vad gör du när du är ledig?

Jag tycker om att... / Jag brukar...

Ordlista: Ett jobberbjudande

Svenska	Ditt språk
ett möbelföretag	
ett yrkesval	
nuvarande	
nyfikna	
generad	
klagar	
att komma förbi	
smickrad	
lockande	
kluven	
förkrossad	
snurrar	
att få råd	

Ett jobberbjudande

Vera är 32 år och jobbar som ekonom på ett stort möbelföretag. Hon har jobbat på samma företag sedan hon blev klar med sin utbildning för sju år sedan. Hon trivs bra med både sitt yrkesval och med sitt nuvarande arbete. Hon har fått många vänner där och hon är glad varje morgon när hon går till jobbet.

Det är måndag och klockan har precis passerat tre. Som vanligt vid den tiden är Vera i personalrummet och fikar med sina kollegor. De dricker kaffe och pratar om vad de gjorde i helgen. Reza var på fest och träffade en tjej. Alla blir nyfikna och ställer frågor om henne. Reza blir röd i ansiktet och generad men skrattar glatt. Lena, som älskar att träna, sprang femton kilometer och klagar högt över sin träningsvärk.

Efter en kvart är fikarasten slut och Vera går tillbaka till sitt rum. Veras chef kommer förbi hennes rum och vill prata med henne.

- Vera, har du tid några minuter?
- Ja, absolut, svarar Vera.
- Det finns en ledig tjänst på huvudkontoret. Jag tror att den skulle passa dig. Du skulle jobba som projektledare. Du får andra arbetsuppgifter och går upp i lön. Visst låter det intressant? Fundera på saken.

Den kvällen tänker Vera på erbjudandet. Hon känner sig smickrad av att hennes chef tänkte på henne. Det låter verkligen lockande men hon känner sig kluven. Hon skulle få mer ansvar med den nya tjänsten. Det skulle bli en ny utmaning och hon skulle utvecklas i sin yrkesroll. Det skulle hon behöva efter sju år på samma arbetsplats. Det skulle säkert bli mer att göra och längre dagar. Idag klarar hon lätt av sina arbetsuppgifter och blir sällan stressad men det kan också bli lite tråkigt ibland.

En nackdel med jobbet skulle vara resvägen. Huvudkontoret ligger på andra sidan stan. Det skulle säkert ta en timme enkel väg. Hon skulle behöva sitta på ett överfullt varmt tåg i rusningstid för att ta sig till jobbet. I värsta fall finns det inga lediga sittplatser. Veras vänner brukar ofta beklaga sig över att de får stå på tåget. Idag kan Vera

promenera till jobbet och hon får frisk luft och motion. Det går dessutom snabbare och hon blir pigg av att röra på sig på morgonen.

En fördel med det nya jobbet skulle vara lönen. Hon klarar sig bra på den lön hon har idag men det skulle vara trevligt med lite mer i plånboken. Hon skulle kanske till och med ha råd med en större lägenhet.

Samtidigt trivs Vera på sitt nuvarande jobb. Hon gillar sina kollegor och de har roligt tillsammans. Hon kan också prata med dem om hon har problem eller känner sig ledsen. Hon tänker på förra hösten när hennes före detta kille gjorde slut. Vera var helt förkrossad. Då tog hennes kollegor hand om henne och tröstade. De har verkligen blivit hennes närmaste vänner.

Tankarna snurrar i Veras huvud. Hon behöver få prata med någon. Hon ringer sin syster för att få råd.

Svara på frågorna.

1. Hur länge har Vera arbetat på möbelföretaget?

2. Vad erbjuder chefen Vera för nytt jobb?

3. Nämn en fördel och en nackdel med det nya jobbet.

4. Varför trivs Vera på sin nuvarande arbetsplats?

5. Vad oroar hon sig för med resvägen till huvudkontoret?

6. Vem ringer Vera till för att få råd om jobberbjudandet?

Diskutera

1. Hur ska Vera göra, tycker du? Varför tycker du det?
2. Vad är viktigt för att man ska trivas med sitt jobb? Använd tankekartan som hjälp i diskussionen.

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor – en förutsättning för hållbar utveckling

Titta på videon:

Idag arbetar många människor i världen utan trygghet. De har låga löner och ingen försäkring om de blir sjuka. De kan ofta inte studera och de får ingen pension när de blir gamla. De jobbar hårt varje dag men har ändå inte ett säkert liv.

Om tjugo år vill ännu fler människor arbeta. Världen får över 800 miljoner nya arbetare. Därför måste länder skapa fler jobb. Men jobben ska vara bra jobb, inte farliga eller otrygga. Människor ska kunna leva på sin lön och känna sig trygga på arbetet.

När människor har fasta jobb och rättvis lön kan de leva bättre och må bra. Samhället blir också starkare och mer stabilt. Fattigdomen minskar och fler får ett bra liv.

Men många problem finns kvar. I flera länder tvingar man barn att arbeta. Människor säljer andra människor. Det är fel och bryter mot mänskliga rättigheter. Alla länder måste skydda arbetare. Kvinnor och män ska ha samma chans till arbete.

Länder, företag och organisationer måste samarbeta. De kan skapa nya idéer och nya jobb som är bra för både människor och miljö. Om vi satsar på utbildning och teknik kan fler få ett tryggt liv.

Bra arbetsvillkor är viktigt för ett rättvist och hållbart samhälle. Om vi arbetar tillsammans kan alla få leva ett värdigt liv.

1. Vad betyder ett bra jobb för dig? (Till exempel: trygghet, bra lön, bra kollegor, kort resväg, något annat?)
2. Tycker du att män och kvinnor har samma chans att få bra jobb i ditt hemland eller i Sverige? Ge gärna exempel.
3. Många unga personer har svårt att hitta jobb. Vad tror du att ungdomar behöver för att få ett bra jobb? (t.ex. utbildning, praktik, erfarenhet)
4. Vad kan göra en arbetsplats trygg och säker?
Vad tycker du är viktigt för att känna dig trygg på jobbet?

Arbetsmiljö

I arbetsmiljölagen finns regler för hur olyckor och skador ska undvikas på arbetsplatsen. Lagen innehåller även regler för hur psykisk ohälsa ska förebyggas. Arbetsmiljö påverkar alla på en arbetsplats och handlar bland annat om ljud, luft, ljus och stress.

Det är arbetsgivarens skyldighet att se till att lagen följs. Många arbetsplatser har ett arbetsmiljöombud som ofta är medlem i en fackförening. Om man ser risker med arbetsmiljön kan man kontakta sitt arbetsmiljöombud.

Samtala

1. Finns det någon arbetsmiljölag i andra länder?
2. Hur tror du att arbetsmiljön är om man arbetar som busschaufför?
3. Vad betyder orden? Förklara för varandra.

Ord:

en arbetsmiljö – en skyldighet – psykisk ohälsa – undvika – följa lagen

Semester

I Sverige har alla anställda rätt till minst 25 dagars semester under ett år. Man skiljer på betald och obetald semester. Om man har varit anställd ett år har man rätt till betald semester. Om man inte har varit det har man inte tjänat in sin semesterlön men man har ändå rätt att vara ledig 25 dagar.

Samtala

1. Hur många semesterdagar har man rätt till i andra länder?
2. Vad betyder orden? Förklara för varandra.

Ord:

har rätt till – betald semester – obetald semester

OLIKA ANSTÄLLNINGAR

ATT ARBETA HELTID ELLER DELTID

Heltid betyder ofta att arbeta åtta timmar per dag eller 40 timmar i veckan. Det kan vara olika i olika kollektivavtal. Deltid betyder att du arbetar mindre än heltid.

I svensk lag står det om olika typer av anställningar.

TILLSVIDAREANSTÄLLNING

Tillsvidareanställning är det riktiga namnet för fast anställning. Det betyder att anställningen inte har ett slutdatum. Du är anställd tills arbetsgivaren säger upp dig eller tills du själv säger upp dig.

PROVANSTÄLLNING

Att vara provanställd betyder att du är anställd på prov under en period. Det är för att arbetsgivaren vill testa om du passar för jobbet. En provanställning är ofta sex månader. Meningen med en provanställning är att den ska bli en tillsvidareanställning.

TIDSBEGRÄNSADE ANSTÄLLNINGAR

Att ha en tidsbegränsad anställning betyder att du har samma lön och samma rättigheter som en person med fast anställning. Skillnaden är att en tidsbegränsad anställning har ett startdatum och ett slutdatum. Vikariat och säsongarbete är exempel på tidsbegränsade anställningar.

- VIKARIAT

Att ha ett vikariat betyder att du arbetar i stället för en annan person som till exempel är sjuk, har semester eller är föräldraledig. Om du har ett vikariat ska det stå i ditt anställningsbevis vem du är vikarie för.

Exempel på vikariat

Sarah är truckförare. Hon har fått ett vikariat på ett lager. Det är ett vikariat i fem månader. Hon ska vikariera för Isak som ska vara föräldraledig och i Sarahs anställningsbevis står det att hon vikarierar för Isak.

- ALLMÄN VISSTIDSANSTÄLLNING

Arbetsgivare använder allmän visstidsanställning när det är extra mycket att göra på en arbetsplats eller när det behövs någon med speciella kunskaper. Arbetsgivaren behöver inte säga varför anställningen bara är för en viss tid.

Exempel på allmän visstidsanställning

Företaget Evas Mat ska göra en ny webbsida för att de ska börja arbeta på ett nytt sätt. Det finns ingen anställd på företaget som kan arbeta med webbsidor. Fatima har utbildning och erfarenhet som passar. Därför har hon fått en allmän visstidsanställning i elva månader för att arbeta på företaget.

- SÄSONGSANSTÄLLNING

Säsongsanställning är en anställning för arbeten en viss tid på året, till exempel skotta snö eller odla grönsaker.

Exempel på säsongsanställning

Lina och Mohammed har fått säsongsanställning på en jordgubbsodling under fyra månader. Juni, juli, augusti och september ska de arbeta med att vattna och plocka jordgubbar.

Fackförbund

Facket är en förening för arbetstagare som har samma yrke, är i samma bransch eller som har samma utbildning. Elektriker kan till exempel vara medlemmar i Elektrikerförbundet och de som arbetar inom finansbranschen kan vara medlemmar i Finansförbundet.

Det finns många olika fackförbund i Sverige. Alla vill hjälpa medlemmarna med det som arbetstagarna tycker är viktigt på jobbet.

Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge har ungefär samma regler för hur arbetsmarknaden ska fungera. Det är facket och arbetsgivarna tillsammans som bestämmer regler och villkor för arbetsplatser. Kollektivavtalen som de kommer överens om handlar om flera olika saker.

Löneökningar och hur mycket lägsta lönen får vara är två exempel på vad de kan komma överens om. Arbetstid, betalning vid övertid och försäkringar är fler exempel. I många andra länder är det politiker som bestämmer om lägsta löner och annat på arbetsmarknaden.

I Sverige är det facket och arbetsgivarna som kommer överens om vad som ska stå i kollektivavtalen.

Du som är medlem kan också få hjälp om du får problem på arbetsplatsen. Du kan även få stöd för att utvecklas och bli bättre i ditt yrke. I Sverige är fackförbund fria.

Du behöver inte berätta för din arbetsgivare om du är medlem i facket eller inte. Du får inte straffas för att du är medlem eller för att du tar hjälp av facket. Det är bra att fråga sin chef om saker på jobbet. Men det är också okej att kontakta facket för att fråga om anställning och annat.

En arbetsgivare ska informera facket om det ska hända något i framtiden som är viktigt för medlemmarna att veta, till exempel om arbetsgivaren ska säga upp personal.

Diskutera

1. **Vilka fördelar tror du att det finns med att vara medlem i ett fackförbund?**
 - Finns det några nackdelar?
2. **Hur fungerar kollektivavtal?**
 - Känner du till några regler i ett kollektivavtal, till exempel om lön eller arbetstid?
3. **Hur kan facket hjälpa sina medlemmar om de får problem på arbetsplatsen?**
 - Kan du tänka dig en situation där du skulle behöva hjälp av facket?
4. **Om du fick möjlighet att förbättra något på en arbetsplats, vad skulle det vara?**

Skatteverket

Skatteverket är en fristående myndighet. Politikerna i riksdagen, kommuner och regioner bestämmer vilka och hur stora skatter Sverige ska ha.

Skatteverket arbetar med att ta in skatterna. De lyder under regeringen men är en fristående myndighet. Därför kan inte regeringen påverka enskilda människors eller företagsskattefrågor. Skatteverkets huvuduppgift är att ta in skatter. Men skatteverket sköter också folkbokföring, äktenskapsregistret och fastighetstaxering. De utfärdar id-kort för personer som är folkbokförda i Sverige. De utreder också skattebrott.

Inkomstskatt

I Sverige betalar vi inkomstskatt på exempelvis lön, sjukpenning och pension. Räntor, utdelningar och vinster vid försäljning av aktier, villor och bostadsrätter räknas också som inkomster och beskattas. Inkomstskatten går främst till kommuner och regioner, men också staten. Hur mycket inkomstskatt man betalar är olika i alla kommuner men ungefär 32 %.

En gång om året måste man deklarerera sina inkomster i en inkomstdeklaration. Då får man ett brev av Skatteverket.

Här kan du räkna ut din exakta inkomstskatt:

Försäkringskassan

Försäkringskassans uppdrag är att administrera den svenska socialförsäkringen. Hos försäkringskassan kan man till exempel ansöka om pengar när man ska vara hemma med sin bebis (föräldrapenning).

Socialförsäkringen

Socialförsäkringen handlar om att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom, ålderdom och när barnen är små. Sverige har haft lagar om socialförsäkring sedan början av 1900-talet. Sedan 2001 omfattas alla som bor eller arbetar i Sverige av socialförsäkringen.

Arbetsgivaravgifter

När en arbetsgivare betalar ut lön måste den också betala arbetsgivaravgifter till Skatteverket. Full arbetsgivaravgift är 31,42 procent på den bruttolön som man får som anställd. Genom arbetsgivaravgifter finansieras bland annat den allmänna sjukförsäkringen.

Den allmänna sjukförsäkringen

Diskussionsfrågor:

- 1) Hur fungerar det i ditt land om någon blir sjuk? Finns det en allmän sjukförsäkring eller måste man ha en privat försäkring?
- 2) Vilka fördelar och nackdelar finns det med en allmän sjukförsäkring?

En morgon i "vabruari"

Selma vaknar av väckarklockan. Det är fortfarande mörkt ute, en riktigt dystert februarimorgon. Men Selma har sovit gott hela natten. Idag känner hon sig äntligen pigg! Hon har varit sjuk en hel vecka.

Hon har inte kunnat gå till jobbet, utan har varit sjukanmäld. Varje morgon har hon lämnat Ella på förskolan, men sedan har hon gått hem och vilat.

”Vad skönt att jag äntligen är frisk”, tänker hon. ”Då behöver jag inte gå till läkaren. Om man är sjuk i mer än sju dagar behöver man ju ett sjukintyg från en läkare.”

Det mesta fungerar bra med att vara sjuk. Hon behöver bara ringa till jobbet och säga att hon inte mår bra. Sedan ordnar jobbet så att hon får sjuklön. Det blir inte lika mycket pengar som vanligt, men ganska mycket i alla fall. Även om hon är sjuk ibland kan hon köpa allt som hon och Ella behöver.

Det ska bli skönt att komma tillbaka till jobbet. Selma jobbar på expeditionen på en skola. Där hjälper hon elever att skriva intyg och kopiera betyg. Hon ordnar med scheman och bokar grupprum. Selma trivs jättebra. Hon saknar sina arbetskamrater. De brukar alltid fika tillsammans när det är rast.

Det är jobbigt att vara borta från jobbet länge. När hon till slut kommer tillbaka är det mycket att göra. Stora högar av papper som ligger och väntar. Hon blir lite stressad när hon tänker på det. Selmas syster jobbar i en klädbutik. När hon är sjuk ringer butiken till en vikarie.

Det verkar skönt, tycker Selma. Selma kan aldrig få en vikarie, för det finns ingen annan som gör hennes jobb.

Nu är det dags att gå upp. Selma vill göra en extra god frukost innan Ella vaknar. Hon kokar gröt och tar fram äppelmos och mjölk. Hon tänder några ljus på köksbordet.

Hon går för att väcka Ella. Då hör hon ett ljud från femåringens rum. Ett ganska äckligt ljud. – Mamma! ropar Ella. Jag kräktes!

Selma springer in till Ella. Hon har kräcks på golvet. Selma känner på hennes panna. Ella verkar ha feber också. "Å nej", tänker Selma. "Nu måste jag stanna hemma idag igen."

Tur i alla fall att hon kan anmäla vård av barn, vab. "Jaja, det är inte så konstigt att Ella är sjuk", tänker hon. "Det är ju faktiskt vabruari."

Om du blir sjuk

Om man blir sjuk ska man sjukanmäla sig till sin arbetsgivare. Efter sju dagar behöver man lämna in ett läkarintyg. Arbetsgivaren betalar sjuklön de första 14 dagarna av sjukskrivningen.

Sjuklönen är cirka 80 procent av lönen, men det finns ett maxbelopp för hur mycket pengar man får.

Om man fortfarande är sjuk efter 14 dagar ska arbetsgivaren göra en sjukanmälan hos Försäkringskassan. Då behöver man träffa en läkare igen för att få ett nytt läkarintyg. Det ska lämnas till både Försäkringskassan och till arbetsgivaren. Sedan ska man ansöka om sjukpenning hos Försäkringskassan som bedömer om man har rätt till det.

Samtala

1. Hur fungerar det i ditt hemland, när man är sjuk och inte kan gå till jobbet?
2. Vad betyder orden? Förklara för varandra.

en sjukanmälan – ett läkarintyg – att ansöka – ett maxbelopp

Kortfakta:

- sjuklön cirka 80 % av lönen
- läkarintyg efter sju dagar
- läkarintyg till arbetsgivare och Försäkringskassan efter 14 dagar

Arbete och barn

Om man har barn kan man vara hemma när barnet är litet eller när barnet blir sjukt.

Föräldraledig

När du får barn har du rätt att vara hemma med ditt barn. Du får en ersättning från Försäkringskassan som kallas för föräldrapenning. Den betalas ut under 480 dagar och delas mellan föräldrarna.

Föräldrapenningen baseras på din lön, men det finns ett maxbelopp.

Om ditt barn blir sjukt

Vård av barn (vab) är när du stannar hemma från jobbet för att ta hand om ett sjukt barn. Ersättningen du får när du vabbar kallas tillfällig föräldrapenning. Du kan få ersättning för vab från det att barnet är 8 månader till att barnet är 12 år.

Ersättningen för vab är lite mindre än 80 procent av din vanliga inkomst, men det finns ett maxbelopp.

Samtala

1. a) Hur länge har man rätt att vara föräldraledig i andra länder?
b) Vilka regler gäller om barnet blir sjukt?
2. Vad betyder orden? Förklara för varandra.

Ord:

föräldraledig – en föräldrapenning – baseras på – vab

Grammatik

ADJEKTIV

Adjektiv är ord som beskriver och ger information om substantiv och pronomen.

Adjektivet står

1 **före** substantivet

Eva och Hasse har **en stor bil**.
De bor i **ett stort hus**.
Hasse gillar **stora bilar** och **stora hus**.

2 **efter** substantiv och pronomen tillsammans med vissa verb, t.ex.

<i>vara</i>	Vårt kök är modernt .
<i>bli</i>	Det har blivit kallt nu på morgnarna.
<i>se ... ut</i>	Din hund ser hungrig ut. Ge den lite mat!
<i>känna sig</i>	Magda och Sture känner sig nervösa . De ska resa utomlands för första gången.

Adjektivet böjs efter det/de substantiv eller pronomen som det beskriver.

Obestämd form

<i>en-ord</i>	<i>ett-ord</i>	<i>plural</i>
en stor matta Mattan är stor.	ett stort bord Bordet är stort.	stora mattor Mattorna är stora.

Bestämd form

Adjektivet slutar på **-a**, både i singular och plural, direkt efter vissa ord, bl.a.

den min Lenas	det mitt Lenas	de mina = possessiva pronomen Lenas = s-genitiv
----------------------------	-----------------------------	--

<i>en-ord</i>	<i>ett-ord</i>	<i>plural</i>
den stora mattan min stora matta Lenas stora matta	det stora bordet mitt stora bord Evas stora bord	de stora mattorna mina stora bord Pers stora mattor

OBS! Ibland vill man inte upprepa ett substantiv. Då står adjektivet ensamt.

Kalle har en gul cykel, och hans bror har **en blå**.
Du kan ta den röda pennan, så tar jag **den svarta**.

ADJEKTIV

Några exempel på adjektiv

BILLIG ↔ DYR

HÖG ↔ LÅG

VARM ↔ KALL

TJOCK ↔ SMAL

LJUS ↔ MÖRK

LUGN ↔ OROLIG

ROLIG ↔ TRÅKIG

FRISK ↔ SJUK

STARK ↔ SVAG

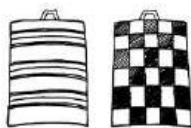
REN ↔ SMUTSIG

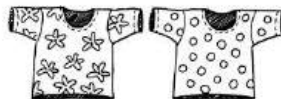
RIK ↔ FATTIG

MODERN ↔ OMODERN

RANDIG ↔ RUTIG

BLOMMIG ↔ PRICKIG

1 Obestämd form

Välj adjektiv från föregående sida och skriv dem i rätt form. Se exempel.

en billig bok

en _____ pärm

ett rutigt papper

ett _____ block

dyra pennor

_____ böcker

en tjock man

en _____ dörr

ett sjukt barn

ett _____ fönster

oroliga pojkar

_____ fåtöljer

en _____ bokhylla

en _____ kvinna

ett _____ skåp

ett _____ barn

_____ stolar

_____ flickor

en _____ pojke

en _____ flicka

ett _____ hår

ett _____ hår

_____ flickor

_____ pojkar

en _____ mamma

en _____ pappa

ett _____ barn

ett _____ barn

_____ föräldrar

_____ föräldrar

en _____ film

en _____ bok

ett _____ program

ett _____ ämne

_____ böcker

_____ lektioner

en _____ pojke

en _____ flicka

ett _____ barn

ett _____ barn

_____ personer

_____ patienter

3 Obestämd form

Skriv rätt form av de adjektiv som står inom parentes. Se exempel.

- 1 Jag köpte en bok igår. Den var billig. (billig)
- 2 Mia har ett bord. Det är _____ och passar bra till soffan. (låg)
- 3 Några flickor i min klass är mycket trötta. De ser nästan _____ ut. (sjuk)
- 4 Vårt badrum är så _____. Vi behöver en extra lampa där. (mörk)
- 5 Laila har varit sjuk länge, men nu känner hon sig _____ igen. (frisk)
- 6 Holger och Hilding är _____. De dricker nog för mycket öl. (tjock)
- 7 Mattan i köket är _____, så jag måste tvätta den. (smutsig)
- 8 Lägenheterna i det gamla huset på Nygatan var _____. (omodern)
- 9 Papperet, som jag skriver på, är _____. (randig)
- 10 Kaffet, som Eva bjöd på, var _____. (kall)
- 11 Lars-Ove röker _____ cigaretter. (stark)
- 12 Huset, som Anders köpte i förra veckan, var _____. (billig)
- 13 Filmen, som vi såg igår, var _____. (tråkig)
- 14 Oskars pojkar har blivit _____ genom att exportera papper. (rik)
- 15 Sonja köpte ett paraply igår. Det är _____. (prickig)
- 16 Barnet, som kom in på akuten i morse, såg mycket _____ ut. (sjuk)
- 17 Karin har bantat i två månader. Nu är hon ganska _____ igen. (smal)
- 18 Maria har köpt två blusar och en kjol. Blusarna är _____, och kjolen är enfärgad. (blommig)
- 19 Papperet, som jag räknar på, är _____. (rutig)
- 20 Vi såg ett TV-program igår kväll. Det var _____. (rolig)
- 21 Eleverna i klass 1c fick studera själva igår, för läraren blev _____ och var tvungen att gå hem. (sjuk)
- 22 Jag köpte skinka och ost i delikatessdisken. Osten var _____. (stark)
- 23 Barbro skickar pengar till sina föräldrar, för de är _____. (fattig)
- 24 Lottas hår har blivit _____ i sommar. (ljus)

6 Adjektiv med speciella former

en-ord	ett-ord	plural	motsatser
ny	nytt	nya	gammal
vit	vitt	vita	svart
trött	trött	trötta	pigg
svart	svart	svarta	vit
röd	rött	röda	mjuk
hård	hårt	hårda	
tom	tomt	tomma	full
tunn	tunt	tunna	tjock
enkel	enkelt	enkla	dubbel/svår
mogen	moget	mogna	omogen
vacker	vackert	vackra	ful
gammal	gammalt	gamla	ny/ung
liten	litet	små	stor
bra (oböjligt)	bra	bra	dålig

Välj lämpligt adjektiv och rätt form från rutan. Se exempel.

- Erik fick sitt pass igår. Det är nytt.
- Eva hade bara ett fel på skrivningen igår. Resultatet var mycket _____.
- Olle och Karin är 90 år. De är _____.
- Anders har jobbat 12 timmar idag. Han är _____.
- Gula bananer är _____, men en grön banan är inte _____.
- Det finns inget i det här glaset. Det är _____.
- Man blir _____ om händerna när man läser morgontidningen.
- Lena fick _____ rosor av sin man på bröllopsdagen.
- Man brukar ha _____ kläder på sig på begravningar.
- Sjukvårdspersonal arbetar ofta i _____ kläder.
- Patrik köpte både ett _____ vin och ett _____ vin igår.
- Barnet, som sitter i mitt knä, är _____ men kan inte somna.
- Smöret blir _____ om det står i frysen.

ADJEKTIV

- 14 Oskar svarade rätt på alla frågor på testet igår. De var _____.
- 15 Blusen i storlek 36 var för _____, så jag provade en i storlek 38 i stället.
- 16 Man kan se igenom det här papperet. Det är _____.
- 17 Man kan inte äta det här äpplet, för det är inte _____.
- 18 Många vill fotografera Fatima, för hon har så _____ ögon.
- 19 Läs de här böckerna! De är mycket _____.
- 20 Ylva tog det här fotot 1945. Det är _____.
- 21 Det finns inget i de här flaskorna. De är _____.
- 22 Rut är intresserad av kläder. Hon köper ofta _____ kläder.
- 23 När vi är _____ är det skönt att vila.
- 24 Om det blir _____ väder i morgon ska vi ta en lång promenad.
- 25 Katten är ett _____ djur, men det är inte elefanten.
- 26 Kalle är en _____ lärare. Alla gillar honom.
- 27 Byxorna, som Sofia provade igår, var för _____, så hon kunde inte ha dem.
- 28 Sverige har en _____ drottning. Eller hur?
- 29 Göran ska åka från Malmö till Lund. Han köper en _____ biljett.
- 30 När det är varmt har man bara _____ kläder på sig.
- 31 När Tobias hade flyttat, stod lägenheten _____ i flera veckor.
- 32 Jag måste köpa en _____ kamera, för den här fungerar inte.
- 33 Maja hade hög feber igår. Hon var alldeles _____ om kinderna.
- 34 Stolarna i skolan är _____. Det är obekvämt att sitta på dem.
- 35 Gösta vill inte ha något tjockt täcke på natten, bara en _____ filt.
- 36 Bertil löste mitt problem på 30 sekunder. Det var _____ för honom.
- 37 Jag kan inte äta bullen från igår, för den är så _____.
- 38 Huset vid stadsbiblioteket var alldeles _____ efter branden i natt.

11 Bestämd form

Adjektivet slutar på **-a** = **bestämd form** (= samma som pluralformen) direkt efter bl.a.

den (här, där)	det (här, där)	de (här, där)	
min	mitt	mina	= possessiva pronomen
etc.			
Evas	Evas	Evas	= s-genitiv

<i>en-ord</i>	<i>ett-ord</i>	<i>plural</i>
den stora bilen	det stora huset	de stora bilarna
min stora bil	mitt stora hus	mina stora bilar
Evas stora bil	Pers stora hus	Åkes stora bilar

OBS! adjektivet **liten**

den lilla pojken	det lilla barnet	de små pojkarna
din lilla pojke	ditt lilla barn	dina små pojkar
Evas lilla pojke	Pers lilla barn	Åkes små pojkar

OBS!

Ibland slutar den bestämda formen i singular på **-e** framför maskulina substantiv, t.ex. den gamle mannen, den lille pojken.

ADJEKTIV

12 Obestämd och bestämd form

Skriv rätt form av de adjektiv som står inom parentes. Se exempel.

- 1 Jag har inte så mycket pengar. Finns det ingen billig, begagnad cykel?
(billig)
- 2 Du får inte köpa den här _____ jackan. Den kostar för mycket. (dyr)
- 3 – Jag skulle vilja ha ett _____ skärp. (brun)
– Du kan titta i Bältesboden. Det finns många _____ skärp där. (snygg)
- 4 – Trivs du bra i ditt _____ hus? (ny) – Jadå.
- 5 – Vet du nu var porslinet står?
– Ja. Kopparna står i det _____ skåpet och glasen i det _____.
(hög, låg)
- 6 – Har du sett Evas _____ bil? (ny)
– Ja, men vad har hon gjort med sin _____? (gammal)
– Tommy har köpt hennes _____ bil. (gammal)
- 7 – Där är en korvkiosk. Gud, vad jag är hungrig! Vad vill du ha?
– De _____ korvarna ser goda ut. Jag tar en _____ med potatis-
mos. (tjock)
– Okej, jag föredrar nog de _____ korvarna. Jag tar en _____ med
bröd. (smal)
- 8 – Har du sett min _____ blus? (rutig)
– Ja, den ligger i tvätten.
– Javisst ja. Då får jag ta den _____ i stället. (randig)
- 9 – Vem blir Lucia i år, tror du?
– Den _____, _____ flickan i klass 3 c. (lång, ljus)
- 10 – Vem av flickorna är din dotter?
– Det är flickan med det _____ håret. (röd)
- 11 – Vilken resväska ska du ta?
– Jag tar den _____ väskan. (liten)

- 12 – Vill du titta på mina _____ kattungar? (liten)
– Ja, gärna. Jag älskar katter.
- 13 Fy! Man somnar ju på Karl-Henriks _____ lektioner. (tråkig)
- 14 Vi skrattade åt den _____ clownen på cirkusen igår. (rolig)
- 15 – Finns det några _____ lägenheter i ert hus? (tom)
– Jadå. Ett par stycken.
- 16 – Jag vet inte vad jag ska ha på mig i kväll.
– Ta din _____ kjol! Den klär dig. (lång)
- 17 – Vet du att Emelie har klippt sig?
– Ja. Hon är jättesöt i sin _____ frisyr. (kort)
- 18 – Titta, vilket _____ hus! (vacker)
– Ja, där skulle man bo.
- 19 – Ska jag kasta det här _____, _____ tyget.
(ful, gammal)
– Nej, gör inte det! Det kan vara bra att ha.
- 20 – Vad gillade du de _____ ostarna som Kalle bjöd på? (stark)
– De var jättegodas.
- 21 Det var nästan vindstilla igår. Det blåste bara en _____ vind från havet.
(svag)
- 22 – I kväll ska jag träffa några _____ studiekompisar. Vi ska åka till Köpen-
hamn och gå på Tivoli. (gammal)
– Vad trevligt!
- 23 Oh, vad de här _____ lakanen luktar gott! (ren)
- 24 – Måste du ha det där _____ förklädet på dig? (smutsig)
– Nej, jag ska byta.
- 25 – Vilket rum ska jag bo i?
– I det _____ rummet till vänster. (liten)
- 26 Maria jobbar extra för att kunna skicka pengar till sin _____ syster. (fattig)
- 27 – Röker du?
– Ja, men bara _____ cigaretter. (svag)
- 28 Vi skriver ofta brev till våra _____ släktingar. (rik)

L. 1. Stryk under *adjektiven* i texten.

Två syskon

Oskar och Maria är syskon, men det är svårt att tro det. De är så olika. Oskar är stor och tjock. Han har ljust hår och ett stort brunt skägg. Sedan har han ett par svarta glasögon. Han brukar gå i en tjock grön tröja och säckiga blåa jeans.

Maria är liten och smal. Hon har svart långt hår och bruna ögon. Hon tycker om att måla läpparna röda. Hon brukar ha en ljus skjorta och ljusa byxor eller en rutig kjol. Och alltid svarta strumpor.

2. Beskriv en person som du känner:
en vän, din fru eller man, kanske din lärare eller en klasskamrat.
Skriv på ett papper. Använd *adjektiv*.

M. *Vad tycker du om ...?*

Svara på frågorna. Svara med: *den / det / de är -, -t, -a.*

Du kan använda adjektiv från listan eller hitta andra i lexikon.

rolig / tråkig	ful / vacker	intressant
kall / varm	bra / dålig	trevlig
dyr / billig	svår / lätt	

1. Vad tycker du om vädret idag? _____
2. Vad tycker du om svensk tv? _____
3. Vad tycker du om att gå på bio? _____
4. Vad tycker du om Sverige? _____
5. Vad tycker du om att dansa? _____
6. Vad tycker du om svenska (språket)? _____
7. Vad tycker du om att laga mat? _____
8. Vad tycker du om hundar? _____
9. Vad tycker du om din bostad? _____
10. Vad tycker du om ditt yrke/arbete? _____
11. Vad tycker du om den här boken? _____
12. Vad tycker du om dina klasskamrater? _____

‘Liten’

A.

EXEMPEL	En <i>liten</i> pojke.	Den <i>lilla</i> pojken.	De <i>små</i> pojkarna.
	Ett <i>litet</i> hus.	Det <i>lilla</i> huset.	Pojkarna är <i>små</i> .
	Gatan är <i>liten</i> .	Min <i>lilla</i> gata.	Två <i>små</i> pojkar.
	Huset är <i>litet</i> .		Mina <i>små</i> pojkar.

B. Fyll i rätt form av ‘liten’.

1. Åh, jag behöver en _____ paus.
2. Vi har köpt ett _____ hus på landet.
3. Var är den _____ bruna väskan?
4. Min bror har tre _____ katter hemma.
5. Den här skjortan är för _____. Jag behöver en större.
6. När barnen var _____, bodde vi i Falun.
7. Min _____ dotter är sjuk.
8. Telefonen står på det _____ bordet i sovrummet.
9. Var är de _____ skedarna som vi har till efterrätt?
10. Ditt lexikon är för _____ ! Du måste köpa ett större.
11. – Så här kommer du till mitt hus: Först kör du stora vägen mot Norrköping.
Efter 12 kilometer kommer du till en _____ väg där det står ‘Valby 5’.
Där tar du till höger. Efter 2 kilometer kommer du till två _____ röda hus.
Du kör förbi dem. Sen kommer du till en korsning. Där tar du den _____
vägen till vänster. Sen kommer du till ett _____ vitt hus. Då svänger du till
vänster. Efter 200 meter är du framme vid mitt _____ hus!
12. Min bror har två tv-apparater i sin _____ lägenhet. Den stora står i vardags-
rummet och den _____ har han i köket.
13. Den röda mattan passar bättre i det stora rummet än i det _____.

Adjektiv + substantiv

A. Schema över kombinationen *adjektiv + substantiv*.

	Adjektiv	Substantiv	EXEMPEL
I	en någon ingen ett något inget	- -t	en <i>brun</i> tröja någon <i>brun</i> tröja ingen <i>brun</i> tröja ett <i>engelskt</i> lexikon något <i>engelskt</i> lexikon inget <i>engelskt</i> lexikon
II	min mitt mina (etc) Peters Stockholms husets (etc) samma plural (t.ex. tre, några, många, flera, inga ...)	-a	min <i>nya</i> klass mitt <i>nya</i> jobb mina <i>nya</i> skor Peters <i>nya</i> bil Stockholms <i>bästa</i> krog husets <i>nya</i> ägare samma <i>gamla</i> cykel tre <i>stora</i> meloner några <i>gamla</i> byxor många <i>gamla</i> hus inga <i>svarta</i> byxor
III	den det de	-a -en -et -na -en	den <i>nya</i> lägenheten det <i>nya</i> huset de <i>nya</i> lägenheterna de <i>nya</i> husen

Obs! 'En annan', 'ett annat', 'en sån', 'ett sånt' kommer i första gruppen (I).
'Den här', 'den där', 'det här', 'det där', 'de här', 'de där' kommer i tredje gruppen (III).

B. Fyll i *adjektiv + substantiv* i rätt former.

(stor) (väska)

(gammal) (hus)

1. en _____	18. ett _____
2. två _____	19. tre _____
3. min _____	20. vårt _____
4. den _____	21. det _____
5. de _____	22. de _____
6. flera _____	23. många _____

(stor) (väska)

(gammal) (hus)

7. _____ väskan	24. _____ huset
8. mina _____	25. ditt _____
9. _____ väskorna	26. _____ husen
10. några _____	27. ett par _____
11. din _____	28. pappas _____
12. _____ väskor	29. en massa _____
13. Jakobs _____	30. det _____
14. någon _____	31. inget _____
15. inga _____	32. min mormors _____
16. den där _____	33. det här _____
17. de där _____	34. de där _____

C. Komplettera meningarna med *adjektiv + substantiv* som du tycker passar bra. Skriv på separat papper.

1. Jag älskar min ...	7. Där borta står det ...
2. Har du sett mitt ...?	8. Han har alltid samma ...
3. Har du träffat hans ...?	9. De har ingen ...
4. Har ni några ...?	10. Han ska ge henne tre ...
5. Får jag låna din ...?	11. Vems är den ...?
6. Vi har köpt ett ...	12. Varifrån kommer de här ...?

D. Fyll i rätt form av *adjektiv + substantiv*.

svart, väska	1. Varifrån kommer den där _____?
ny, flickvän	2. Vad heter Olles _____?
gammal, kavaj	3. Han har alltid samma _____.
ny, bil	4. Hur går din _____?
spansk, lexikon	5. Var kan jag hitta ett _____?
ny, lärare	6. Vi ska få en _____ i svenska.

